

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Težke številke.

V »Socialni misli« je objavil dr. Alojz Trstenjak statistiko o »Zadovoljevanju na kmetih v Sloveniji«. Težke so številke, ki jih objavlja g. Trstenjak in niti en slovenski poslanec jih ne bi smel pozabiti niti za hip. Zakaj v teh številkah se jasno vidi, kako naš kmet stalno in rapidno gospodarsko propada in kako trka revščina na vrata Slovenije. A obenem dokazujejo številke dr. Trstenjaka, da je naš kmet delaven in varčen in da ne zasluži niti najmanjšega očitka.

Dobro konjunkturo med vojsko je naš kmet v polni meri izkoristil in zato v prvih povojnih letih tudi Slovenija ni poznala dražb kmetijskih posestev. Do konca leta 1922 — ko smo bili Slovenci gospodarsko menda na višku — je trajala ta doba, nato pa se pričela padeč navzdol, ki je vedno močnejši in ki traja v vedno večji meri še danes. Pa naj govore številke.

Leta 1922 je bilo na cenzusu ljubljanskega deželnega sodišča 5 dražb za 212.385 Din. Leta 1923 je bilo že razpisanih 11 dražb za 940.296, leta 1924 44 dražb za 5.630.651 in leta 1925 že 102 dražbi za 18.291.410 Din. Slične številke kaže statistika iz vseh okrožnih sodišč, za vso Slovenijo pa dobimo sledeče številke:

Dražb je bilo razpisanih leta 1922 67 za 1.947.039 dinarjev, leta 1923 76 za 7.637.773 Din, l. 1924 210 za 30.800.091 Din in leta 1925 že 481 za 58.962.934 Din. Številke za leto 1926 bodo seveda še neprimerno neugodnejše. Če upoštevamo dalje, da je med tem denar stalno rasel, potem dobimo šele pravo sliko gospodarskega propadanja slovenskega kmeta.

Pred tedni smo objavili statistiko o naši industriji in o njeni vedno večji zadolženosti, ki je dosegla leta 1924 že to višino, da so znašale obresti za dolg že dvakrat toliko ko dobiček, leta 1925 pa že celo štirikrat toliko. In danes je to stanje še težje in naše industrije žive le še od zadnjih rezerv, v kolikor sploh niso ustavile že obrat, razven onih, ki so deležne vsled beograjskih interesov zaščitne carine.

Te številke pričajo, da naše gospodarstvo strahovito propada in da nas zadevne neizbežna katastrofa, če ne bomo s skrajnim naporom vseh svojih sil našli rešitve iz tega obupno težkega stanja.

Vseh teh težkih številka pa naše stranke ne vidijo. In dočim slovenska hiša gori, dočim propada slovenska kmetija in se polasča slovenskega delavca brezposelnost, se naše stranke pripravajo za prazna gesla in smatrajo, da je vsa politika v polemiki.

In v tem je največja nesreča, s tem pa je tudi dana dolžnost gospodarskih krogov, da sežejo po samopomoči. Navada je bila dotedaj naših političnih strank, da so smatrale, da so jim gospodarske institucije samo v štafazo in kot sredstvo, da napolnijo svoje vedno prazne strankarske blagajne. Ta nazor pa je treba z vso odločnostjo streti in politične stranke, ki so imele v našem življenju vedno prvo besedo, a niso znale — in niti poskusile, da preprečijo te težke številke, se morajo umakniti našim gospodarskim činiteljem. Preresni so časi, da bi klepetali politiki, kadar nam hiša gori, sedaj morajo dobiti besedo strokovnjaki in narediti sanacijski načrt za slovensko gospodarstvo. In potem je treba ta načrt brezobzirno izvesti in stranke imajo samo ubogati ter storiti to, kar jim velevaljo strokovnjaki.

Taka je beseda težkih števil o propadanju slovenskega gospodarstva.

Popolna nesposobnost.

DRŽAVNIM NAMEŠČENCEM MISLI VLADA ZNIZATI DRAGINJSKE
DOKLADE.

Beograd, 16. julija. Na včerajšnji seji ministrskega sveta — po tolikem času vendar zopet ena seja — je bilo sklenjeno, da se z ozirom na znano resolucijo HSS znižajo draginjske doklade državnih nameščencev. Doklade naj se znižajo od 5 do 50 odstotkov in sicer bi se znižale draginjske doklade najnižje plačanim uslužbencem za 5 odstotkov, bolj plačanim uradnikom pa sorazmerno višje. Poslancem bi se znižale dnevnice za 20 odstotkov, rejemki ministrov pa za 30 odstotkov. Obenem bi se tudi izvedla redukcija uradništva. Vse to da je potreb-

no vsled hude gospodarske krize in pa vsled težkih državnih financ, ker je popolnoma izključeno, da bi dali davki toliko, kolikor je predvideno po proračunu. Zlasti pa da so te odredbe potrebne z ozirom na sedanje katastrofalne povodnji, ki bodo zahtevale od države težke in velike denarne ter materialne žrtve.

Tako so državni uradniki udarjeni kar dvakrat zaporedoma. Najprej jim je vzeta stalnost, nato pa jim bodo še znižane plače.

A naša vlada upa, da bo potem uredila upravo!

Apatin evakuiran.

Apatin, 16. julija. Voda je sinoči predrila glavni nasip. Načelnik v Apatinu je izdal na meščane proglas in jih pozval, naj izpraznijo hiše. Za sedaj se čuvata še dva druga nasipa, ki zadržujeta vodo, da ne pride v mesto.

Ob tej vesti je med prebivalstvom na stala silna panika. Ljudje se boje večjih nesreč.

Vojni minister je odredil, da odide v Apatin 25. pehotni polk, ki naj pomaga pri utrjevanju obrambnih nasipov. Vojaški se takoj odšli na delo. Med evakuiranci je tudi tiskarna in uredništvo lista »Bacs-Bodroger Zeitung«. Ta list je predvčerajšnjim izšel zadnjič, ker se morajo v tiskarni vsi stroji demontirati in spraviti drugam.

Tudi pri Bogojevu je bil preplavljen en nasip. Druga dva nasipa, ki sta še tam, pa se z vso naglico utrjujeta.

ODBOR ZA POMOČ POPLAVLJENCEM.

Beograd, 16. julija. Včeraj je bil izbran odbor 144 oseb, ki naj vodi vso akcijo za pomoč poplavljenjem.

Beograd, 16. julija. Včeraj popoldne ob 5. se je v veliki dvorani narodne skupščine vršil sestanek vseh društev, ki jih je sklical »Rdeči križ«, da pomagajo pri akciji za poplavljenec. Na sestanku je bilo okrog 200 oseb. Otvoril ga je predsednik »Rdečega križa« dr. Seko. Sporazumno se je določilo, da se sestavi poseben odbor. Ta odbor naj zaprosi kralja in kraljico, da prevzmeta protektorat nad vso akcijo.

Pctem je spregovoril predsednik Narodne skupščine Marko Trifković, ki je v svojem govoru opisal silno bedo, nastalo zaradi poplave. Redko je videti med narodom večjo solidarnost kakor to pot. Smo kakor v vojnem stanju, le da ne moremo sovražnika napadati, temveč

se moramo samo braniti. Država je podvzela vse, da nadoknadi škodo, ki jo je pretrpelo ljudstvo. Obrnila se je tudi na društvo, da se še s privatno iniciativo napravi, kar bo mogoče.

Nato je govoril še Žika Lazić, ki je podal splošen pregled o stanju v posameznih oblastih. Od 34 oblasti je bilo prizadetih 23. Razlika med prejšnjimi poplavami in med sedanjjo je v tem, da je bila zadnja poplava v mesecu maju. Letos pa je povodenj vse poletje, tako da je narod izgubil letino in je ne more obnoviti.

Za tem je povzel besedo dr. Miloš Popović, ki je omenil delovanje odbora za stradalce v Rusiji. Ta odbor je delal dve leti in je nabral 3 milijone Din. Ko je pa začel razdeljevati denar, je bila pomoč že prepozna. Zato je treba začeti z organizacijo, ki bo razdelila podpore onim, ki so je potrebni, takoj. Stavi zato naslednji predlog, sestojč iz 7 točk, in sicer:

1. Ugotoviti je treba škodo in višino vsote, ki je potrebna za pomoč. Vzame naj se pri »Narodni banki« brezobrestno posojilo.
2. Osnuje naj se odbor iz zastopnikov dobrodelnih društev, ki naj razdeljuje podpore.
3. Podpore naj se razdele takoj, in sicer kot brezobrestna posojila.
4. Izdane vsote naj se v teku enega leta zbero na ta način, da se vsi državljani, ki od povodnji niso trpeli, obdavčijo proporcionalno njihovim imovinskim razmeram.
5. Iz tako zbranih vsot naj se najprej vrne posojilo »Narodni banki«.
6. Ves ta čas se v državi ne smejo prirejati nobene svečanosti.

NOVE ZAHTEVE HSS.

Beograd, 16. julija. Ko se je predvčerajšnjim čulo o najnovejših izjavah Predavčevih, so se začele pojavljati razne kombinacije. V političnih krogih so se širili glasovi, da se položaj zapleta in da bodo nastala nova trenja. G. Predavec je prinesel sporočilo, da HSS ne bo trpela, da ostane dr. Nikić še naprej v vladi. Včeraj se je v političnih krogih razpravljalo edino o tem novem stališču HSS in o novih možnostih, ki bi se utegnile iz tega razviti. Na drugi strani pa politični krogi zatrjujejo, da se kljub tem zahtevam Stefana Radića politični dogodki ne bodo tako hitro razvijali. Nevarnost poplave je okupirala vso skrb vlade in stvar sama na sebi ni tako nujna. Uzunović ne bo preveč hitel, da ustreže zahtevam HSS in pred sredino avgusta na noben način ne bodo nastala kaka večja trenja.

Nikićev klub ustanovljen.

Beograd, 16. julija. Včeraj je bil prijavljen parlamentu nov politični klub dr. Nikića. Pismo, s katerim se javlja predsedništvu skupščine konstituiranje novega parlamentarnega kluba, je podpisalo 8 bivših radičevskih poslancev. Včeraj so se sestali v ministrstvu člani Nikićevega kluba k konferenci. Važno je in posebno pozornost je vzbudilo to, da je bil na tem sestanku ves čas navzoč tudi notranji minister Boža Maksimović. To dejstvo v radičevskih krogih zelo graja in povdarja, da ni umestno, da se član vlade tako izpostavlja in odkrito podpira dr. Nikića, ko se ve, da on s svojo skupino ne pomeni nič. Radikali zatrjujejo, da je bila tendenca Bože Maksimovića, proučiti vso situacijo v Nikićevem klubu. Po tej konferenci je dr. Nikić zatrjeval, da bo v kratkem štel njegov klub 10 poslancev.

SPOR MED BEOGRAJSKIMI RADIKALI

Beograd, 16. julija. Po dolgem času je postalo politično življenje včeraj nekaj živahnije. Najprej se je včeraj vršila seja ministrskega sveta, ki je prej že dolgo ni bilo. Seja je trajala precej dolgo. Zunanji minister dr. Ninčić je ostal pri seji le prav malo časa, kar se je kasneje v političnih krogih na razne načine komentiralo.

Na seji so se, kakor se doznava, razpravljali tudi razna politična vprašanja, med drugim tudi vprašanje dr. Nikića in njegovega nadaljnjega obstanka v vladi. Sklenjeno pa glede tega ni bilo nič.

Po seji ministrskega sveta je Boža Maksimović odšel v svoj kabinet, kjer se je sestel s svojimi prijatelji in z njimi razpravljao o vprašanju svojega spora z Bobićem. Radikali trde, da bo v tem vprašanju prišlo do kompromisa, čeprav na sinočnji seji ni prišlo do nobene odločitve. Najbrž tudi do sporazuma ne bo tako lahko prišlo. Kakor se doznava, je Pašić zahteval od Bobića in Maksimovića, da odnehata in spor rešita na ta način, da se najde kaka tretja oseba, ki bi jo kandidirali za predsednika beograjske občine. Ta tretja oseba naj bi bil pomočnik prometnega ministra Boža Popović. Radikali pa to odločno zanikajo. S strani Bože Maksimovića naglašajo, da more na to važno mesto priti mlajši, energičen človek, ki bi moral začeti s splošno ureditvijo propalega Beograda.

Po nalogu Pašićevem sta se sešla Jelenić in Boža Maksimović. Ta sestanek naj bi bil v zvezi s pomirjenjem med Božo Maksimovićem in Krsto Miletićem. Njun spor bi se moral že te dni likvidirati.

Bobić je včeraj dementiral vesti, da bi on kandidiral na Savčičevi listi.

V krajevnem odboru radikalne stranke najbrž ne bo še padla odločitev vse do tlej, dokler Pašić ne da končnih navodil v tem vprašanju. Če bi se spor po prejetih navodilih ne dal rešiti, bo Pašić zahteval, da počakajo na njegov povratek.

V radikalnem klubu so se včeraj sestali Marko Trifković, Ljuba Zivković, Dragović in Ilija Mihajlović. Na konferenci so razpravljali o vprašanju sporov v posameznih okrajih. Vsa vprašanja se bodo podrobno proučila, potem pa predložila izvršilnemu glavnemu odboru.

POLJSKA SVOBODNA CONA V BRAILI.

Berlin, 17. julija. Poljska vlada se je začela pogajati z rumunsko vlado, da se osnuje v Braili in Galacu poljska svobodna cona.

Dunajsko pismo.

Delavske in nacionalne telovadne slavnosti. — Demonstracije za Anschluss in za republiko. — Monarhizem za vedno pokopan.

V istem času, ko je slavila sokolska misel v Pragi svoje doslej naveličane triume, smo imeli na Dunaju velike telovadne in sportske slavnosti socijalne demokracije. Delavstvo je uporabilo čas splošnega osemnedevnega dopusta (ki je zakonito določen), da pokaže svetu uspehe svoje najnovejše organizacije v — obrambo republike, dasi v nedolžni obliki telovadnih in sportskih prirediteljev.

Delavstvo na Dunaju ima svoj »Wiener Arbeiter-Turnverein«, ki šteje 4340 telovadcev, 4180 telovadk in 5495 naraščajo. Telovadščica ima 106. Lani so telovadili 17.669 večerov povprečno po 43 oseb. Za vse mogoče sporte imajo posebne klube. Po vseh mestih Avstrije imajo enako organizacijo za telovadbo in sporte.

Dunajski Arbeiter-Turnverein je povabil v tednu od 4. do 11. t. m. vsa svoja društva iz vse Avstrije na Dunaj; pa tudi iz Nemčije, Češkoslovaške in celo iz Poljske in Jugoslavije (23 mož in 2 ženi) so došli gostje. Iz prvih dveh v izpomnjenem številu.

Dirkališče pri Rotundi je bilo cel teden prizorišče njihovih prirediteljev. Ne bom se spuščal v podrobnosti, le toliko naj omenim, da jih ne smemo primerjati s sokolskimi nastopi — v telovadbi so še precej skromni uspehi. Razni sporti so boljši. Ali to je bil še prvi njihov nastop v večjem številu, s katerim so popolnoma zadovoljni.

Toda njihov namen ni bil, kazati število telovadne in sportske rekorde, marveč njihovo uzorno organizacijo človeških sil v obrambo republike.

V nedeljo je bila veličastna revija njihovih obrambnih čet. Skoro štiri ure (manj 14 minut) je trajal sprevod, ki je prišel pri Votivni cerkvi in končal pri Rotundi; korakali so v osmerostopih (telovadci), njihova »republikanska obrana« (Der Republikanische Schutzbund) pa je z vojaško točnostjo defilirala pred svojim vrhovnim komandantom Julijem Deutschem in voditelji socialne demokracije; korakal je v šestnajstostopih skoro dve uri.

Socialna demokracija je spoznala o pravem času, da v obrambo mlade svobode ne zadošča državna vojska — Volkswehr in njena naslednica Bundesheer (na katero se tudi ne morejo povsem zanesti!); Kapov puč v Nemčiji l. 1920, monarhistične spletke na Ogrskem, Karlove avanture, borbe za Burgenland l. 1921 itd. so bila znamenja, da je treba previdnosti, organizacije vseh fizičnih sil in pripravljenosti, da tudi z brutalno silo za trejo vsako nevarnost, ki bi grozila obstanku republike. V ta namen so ustanovili svoj »Schutzbund«, ki je bil lani popolnoma vojaški organiziran. To so delavski bataljoni, strogo vojaški vreni. Javna tajnost je, da bodo ob potrebi tudi oboroženi z vsem običajnim orožjem, z bombami in granatami. Stopili so v zvezo z nemškimi »Reichsbanner Schwarzerotgold«, ki so v Nemčiji glavni borci za republiko. Oboji pa so odločni pristaši — združenja Avstrije z Nemčijo. S tem dejstvom treba torej računati! Ali oboji so tudi tesno naslonjeni na delavska telovadna in sportsna društva, v katerih imajo naravni in vedno večji rezervoar za nove čete ali izpopolnitev dosedanjih. Delavstvo v obče pa ima v tej svoji vojski najboljšega zaščitnika za vse slučajne, v prvi vrsti varstvo: da je danes izključena vsaka monarhistična spletkarja proti sedanji državni obliki. V tej samozavesti so-

cialisti mirno gledajo igranje starih generalov in rajnih veteranov z monarhističnimi sestanki in paradkami v kapucinski cerkvi, kjer se postavljajo s svojimi stari uniformami, dekoracijami in z »Gott erhalte«. To veselje jim dopuščajo. Gorje pa vsakomur, kdor bi kakorkoli ogrožal obstanek republike. Takrat bodo v eni uri delavski bataljoni stali na straži, pripravljeni na boj!

Treba namreč vedeti, da imajo socialisti danes v svoji oblasti ves — promet: železnice, tramvaj, telefon, telegraf, pošto itd. Vse to danes uzorno posluje, ker oni tako hočejo, ali v slučaju potrebe bo vse to služilo edino v njihove namene. V nedeljo smo videli železničarje kot elitne bataljone Schutzbunda; vsi v ličnih uniformah in najstrožji vojaški disciplini. Toda bilo jih je le tretjina, ker dve tretjini sta bili v službi. In vendar ni hotelo biti konca teh bataljonov!

Nekoč sem že govoril o tej delavski vojski. Danes sem storil to zopet z istim namenom, namreč da označim nepotrebnost one skrb, ki so jih često izražale nekatere države za obstoj avstrijske republike. (Mala Antanta, Italija!) Zato pravim: Nikar naj si ne delajo nepotrebnih skrbi! Delavski Schutzbund je tako močan, tako »schlagfertig«, da je izključena vsaka izprememba po željah monarhistov.

Druge pa je poglavje z — Anschlussom. Predsednik nemškega Reichsrata Loebe je pretekli teden bil na Dunaju in je v polit. društvu predaval o sedanjem stanju tega »prašanja«. Glavna misel je: Anschluss pride — kadar bomo mi hoteli! Ali prenašati se — za to ni nikake potrebe!

Opozarjam na svoje članke o Anschlussu v »Nar. Dnevniku«. Kar sem pisal takrat, velja tudi danes. Da pride do formalne združitve je popolnoma gotovo. Naši diplomati morajo s to prihodnostjo računati!

Se veliko večje demonstracije za Anschluss bodo ta teden do nedelje, ko bo vrhunec — zopet na Ringu. Od 15. do 18. j. m. bodo iz Deutsche Turnfeste. Nemški Turnbund je v narodnem smislu isto, kar naš Sokol. Njegov vzor, oče vsega nacionalistiškega turnarstva je Friedrich Ludwig Jahn, ki je že pred sto leti, v dobi nemških Freiheitkriege, hotel Nemce »usposobiti (ertüchtigen) za nadaljnje boje. Zdravo telo, zdrava duša! Kakor desetletja pozneje Fügner in Tyrš!

Nemško turnarstvo bo torej tudi hotelo pokazati vse svoje sile. Vsa Nemčija pošlje svoje najboljše zastopnike. Tudi češki Nemci imajo okroglo 1000 društev, ki pošljejo 5000 zastopnikov na Dunaj. Za tekme je prijavljenih posamič 4000 telovadcev, 6000 v vrstah, pri prostih vajah jih nastopi 5000 žensk in 10.000 moških. V slavnostnem sprevodu bo 30.000 turnarjev s 30 godbami; na konjih 150. Ob 10. in pol bo »halte« in 3 minute splošne tišine v spomin na žrtve svetovne vojne; na to zasvirajo vse godbe: »Ich hatte einen Kameraden«. Popoldne bo na dirkališču pri Rotundi največji telovadni nastop.

Tudi turnarstvo je odličen bojovnik za Anschluss, toda to bolj iz nacionalistiških motivov. V nedeljo bodo torej največje manifestacije za združenje vseh Nemcev, kar jih je Dunaj kdaj videl. Te manifestacije bodo pa tudi dokaz, kako silno se je nemški narod že otresel posledice svetovne vojne. In tudi s tem dejstvom morajo naši politiki računati!

A. G.

Posledice francoske krize.

Denarna kriza Francije in naporu vlade za rešitev franka bodo prinesli mnogo resnih izprememb v francosko gospodarstvo. V osnutku pariške strokovne komisije za denarno sanacijo je povišana dohodnina na industrijo in produkcijo bo dražja, a radi tega zmanjšana konkurenčna zmoglost na pram inozemstvu. Pa tudi v deželi sami bo vsled podražanja konsum ponehal in podjetja, ki niso posajljena na staro solidno podlago, ampak so se vzdrževala samo z denarno inflacijo, bodo izginila, kajti kredit bodo mogli vsled redkejših denarnih sredstev dobiti le še trdni producentje za življenje važnih ali pa celo neobhodno potrebnih izdelkov. Omejen bo tudi uvoz iz tujine. To vprašanje je v sanacijskem načrtu sploh eno najtežjih, kajti Francija ima v tem pogledu že obvezne pogodbe z raznimi državami. In nameravano zvišanje carine močno razburja Evropo, saj je bila šele pred kratkim — 6. aprila t. l. — carina povišana za 30% in Spanija je takoj nato odpovedala trgovsko konvencijo, ki jo je bila sklenila s Francijo leta 1922. Tem težjih gospodarskih zapletov moramo pričakovati sedaj, ko bodo mere mnogo ostreje.

Toda kljub vsem pomislekom in ozirom bo g. Caillaux moral iskati denar povsod. Cincanje je bilo mogoče le v prvih romantičnih političnih letih — da jih tako imenujemo — po vojni, ko je Francija pričakovala, da ji bo Amerika odpustila vojne dolgeve in da ji jih bo izpregledala tudi Anglija — toda realnost je šla neizprosno čez vse vence nad grobom neznanega junaka, pod Napoleonovim slavlolokom — business je business in dolgeve bo treba plačati, Caillaux pa v tem spoznanju mora priviti vijak. Toda, po eni strani je to stališče Amerike razumljivo. Cloveku se nehotne vrne v spomin idealist Wilson, ki je v imenu Zedinjenih držav proglasil za cilj svetovne vojne: Ne premaganecev, ne zmagovalcev! Bratstvo narodov! Toda tiger Clemenceau je hotel mir železne pesti, zavarovan z mečem in Wilsonov ideal je padel. Danes se usoda kruto masčuje: od Evrope v Wilsonovem zmislu bi Amerika sigurno ne terjala s tako trdo doslednostjo svojih dolgov najmanj pa od Francije, ameriški državniki so to večkrat izjavili, toda od Evrope, ki od Clemenceau-a dalje razmeta de-

nar za orožje in pušca v nemar svoje gospodarstvo, hoče imeti Newyorke čiste račune. Anglija jih je že položila, ona je vrnila Ameriki ves svoj dolg in terja sedaj sama, kar je posodila Evropi, v prvi vrsti Franciji. Tako gre prokletstvo dalje. Mesto miru in gospodarskega blagostanja je gospodarska bilanca versajske mirovne pogodbe za Francijo ta-le:

1. dolg Angliji: 16 milijard 325 milijonov zlatih frankov;

2. dolg Ameriki: 23 milijard zlatih frankov.

Ce se oboje preračuna v današnji papirnati kurz, dobimo ogromno svoto: 281 milijard frankov. Z odplačevanjem tega dolga bo obremenjen ves narod, v prvi vrsti pa seveda srednji stan, ki gospodari in računa z mesečnimi in tedenskimi zaslužki, bodisi s svojimi lastnimi ali pa z zaslužki svojih odjemalcev in pa mase delavcev, ponovljena babilonska sužnost.

Iz omenjenega osnutka sanacijske komisije je treba opozoriti na nekaj, kar utegne direktno prizadeti tudi naše ljudi. V tem elaboratu je namreč tudi govor o inozemskih delavcih v Franciji. Takih delavcev je zaposlenih v francoski industriji, predvsem po velikih mestih in rudnikih zelo mnogo. Vsled gospodarske krize, ki bo zadela podjetja, bo seveda inozemski element najprej odpuščan. Javnost je pa v velikih skrbah, kaj bo, če se te lačne tuje mase z družinami vred naenkrat znajdejo na cesti po velikih mestih. Nasvetu je se zato, naj se ti delavci pravočasno pošljejo domov ali pa naj se mesto v industrijskih podjetjih zaposlojo kot poljedelski delavci po deželi, zlasti pa po kolonijah.

Opomina dovolj, da naša vlada ne pride zopet po toči zvonit!

GROHARJEVA RAZSTAVA

se zapre nepreklicno v nedeljo zvečer. Prosimo vse, ki so si razstavo ogledali, da opozore nanjo svoje znanje in jim priporoče obisk; razstavljenega dela se po zaključku vrnejo lastnikom in v doglednem času ne bo prilike spoznati Groharjevo delo v taki popolnosti, kakor jo nudi spominska razstava. N. G.

Politične vesti.

— Nobene izpremembe do jeseni. Položaj v vladi je neizpremenjen in do jeseni se ne namerava izvesti nobene izpremembe tudi če bi strankarska šefa (Radič in Pašić) to hoteli. Dr. Nikić je osnoval svoj poslanski klub in ostane v vladi kot njegov zastopnik. V vladnih krogih pravijo, da je s tem vse sporejeno. V vladni koaliciji sta mesto ene hrvaške seljaške stranke dve — in mirna Bosna! Zelo pa dvomimo, če bo ta kompromis zdrav za vlado in če ne bo morala zaradi tega jeseni premagati tem večje težave. V beograjskih krogih se trdi še, da se pripravljajo davidovičevci na pregrupacijo strank. Stare stranke naj bi se zlele v novo mlado in svežo stranko. Ta vest pa ni ravno preverjena, ker je lansirana iz krogov samostojnih demokratov, ki vidijo v splošni pregrupaciji strank edino sredstvo, da se rešijo iz svoje popolne osamljenosti. Tudi ta nada bo splavala po vodi, ker se bo tudi eventualna pregrupacija izvršila proti njim.

— Kam gre denar? Na seji anketnega odbora je bilo pojasnjeno tudi to vprašanje, ki ga stavi dnevno naš davkoplačevalec, ko vidi, kako se od njega samo denar zahteva, nikdar pa se ne da denarja za napredek gospodarstva. Pred anketnim odborom je bil namreč zaslišan železniški uradnik Mladenović, ki je kontroliral nabavke iz češke tovarne v Adamovem. Povedal je, da so se nekateri vagoni zaračunali naši državi tudi od pet- do sedemkrat. Dogajalo se je dalje, da so bili odkriti vagoni dražje zaračunani kot zaprti. Potrdil je dalje, da je bil g. Butk, zastopnik češke firme, pripravljen vsled teh nerednosti odpustiti 30% fakturnih terjatev. Toda še predno je mogel poročati Mladenović o vsem tem — bil je namreč »službeno« opetovano poslan v druge kraje — je bila češki tvrdki v Adamovem plačana vsa njena prvotna terjatev. — Tako so šli milijoni denarja v žep posrednikov, naš kmet pa pri vsem stradanju ni mogel rešiti hiše pred rubežnjico!

— Falzifikati postajajo moderni. Tajnik mestne organizacije HSS v Brodu, Mijo Marbach, sporoča v »Domu«, da je bila brzokavka, s katero da se je izrekla organizacija HSS v Brodu za dr. Nikića — falzifikat.

— Po uspehu Caillauxa v Londonu. — Kmalu po povratku iz Londona je imel Caillaux sejo z guvernejem Francoske banke in voditelji vseh velikih pariških bank. Vsi so Caillauxu zagotovili svojo pomoč. Na predlog Caillauxa se ustanovi poseben devizni odbor, v katerem bodo imeli zastopniki bank mesto in glas. Ta odbor bo vršil stalno kontrolo na deviznem trgu. S tem se prične akcija za stabilizacijo franka.

— Washingtonski dogovor neizpremenljiv. Sklenitev francosko-angleškega dogovora je bila v Ameriki pozdravljena z velikim zadovoljenjem, ker se vidi v tem možnost za pričetek uspešne akcije za stabilizacijo franka. Z vsvo odločnostjo pa se v Ameriki zavrača mnenje, da bi se vsled londonskega dogovora izpremenil francosko-ameriški dogovor glede odplačevanja francoskih dolgov. Državni zakladnik Mellon je v tem oziru izjavil: Če bi imela Francija namen zopet sproži vprašanje dolgov in predlagati spremembo med Mellonom in Berengerjem sklenjenega dogovora, potem bi moral biti vse vprašanje vrnjeno kongresu. Ta dogovor je enkrat za vselej odtegnjen vsakim diskusijam in ni urada ali osebe v Ameriki, ki bi mogla to izpremeniti. Dogovor je prešel spodnjo zbornico in je že pred senatom. Ne moremo torej nič izpremeniti.

— Berba Belgije za belgijsko valuto. — Ministrski predsednik Jaspas je predložil zbornici pooblastilni zakon. Po tem načrtu se belgijski kralj pooblašča da sme tekom šestih mesecev storiti vse, kar bi moglo koristiti belgijskemu franku. Sme spreminjati določbe o višini krožnih bankovcev, o posojilih in o vsem, kar prepreči inflacijo in zagotovi povrnitev kapitala v deželo. Kralj sme spreminjati tudi statute Narodne banke, dalje tarife carinske postavke in davke, da je njih dohodek vedno na isti višini. Nadalje sme razveljaviti vse pogodbe, ki so bile sklenjene na zlati podlagi in nastopiti proti vsem, ki bi mogle razburiti narod. Posebne odredbe so preskrbljene za preskrbo prebivalstva in glede trošenja luksuznih predmetov.

— Jaspas o padcu belgijskega afranka. Po prečitaniu pooblastilnega zakona je dejal Jaspas: Tekom zadnjih dni vlada silno razburjenje zaradi padca franka. Tako padec kot razburjenje sta brez podlage. Nista upravičena niti vsled gospodarske in finančne in niti vsled politične situacije. Nič se ni pripetilo, kar bi moglo motiti narodno gospodarstvo. Ni brezpomenih. Pristanišče v Anverzu je po kratkem štrajku že v polnem teku. Žetev je nenavadno bogata, ravnovesje v proračunu je kljub haussi tujih valut zagotovljeno in izplačilna blagajna funkcioniira že 13 dni in bo vsled novih železniških družb še zelo pomnožila svoje delo. Po vsem tem sme biti vsakdo prepričan, da ni dežela v nobeni nevarnosti.

— Italijanske zahteve v Zvezi narodov. Dopisnik dunajske »Neue Freie Presse« poroča iz Zeneve, da je izvedel od dobro poučene strani, da pripravljata Italija za jesensko zasedanje Zveze narodov veliko presenečenje. Italija namerava odkrito in z vsvo avtoriteto nastopiti za zahteve Španije in Lilije. Vsled desinteresa Španije in Lilije kvidacije braziljske delegacije pri Zvezi narodov nima po mnenju Italije komisija maja črt, ki ga je izdelala študijska komisija maja črt, ki ga je izdelala študijska komisija maja črt, da se število stalnih mest v Svetu Zveze narodov pomnoži, dočim naj ostane število nestalnih sedežev neizpremenjeno.

— Za mišljenje Madjarske je silno značilen proces, ki se vrši te dni proti komunistu Rakosiju in tovarišem, ki so se vrnili iz sovjetske Rusije. Rakosi je namreč na procesu izjavil, da je bil samo to namen sovjetske Madjarske, da s sovjetsko revolucijo zopet združijo Madjarsko z ugrabljenimi kraji.

Ta namera bi se tudi sigurno izvršila, če ne bi vsega pokvarili socialni demokrati. Ti so začeli vnašati v revolucijo socialne momente in so hoteli razdeliti zemljo, kar vse ni bil namen sovjetske madjarske revolucije. Sploh so Rakosi in tovariši vehementno napadali socialne demokrate in madjarski šovinistični sodniki so jih z naslodo poslušali.

— Justifikacija v Smirni. Na smrt obsojeni teroristi proti Kemalu paši (trinajst po številu) so bili v sredo ob dveh jutraj obsojeni na mesto, kjer bi se moral izvršiti atentat na Kemala. Obsojenci so bili oblečeni v dolge bele srajce in na prsih so imeli lepke, na katerih je bil popisanih njih zločin. Ko je bil obsojen Sukri paša, se je vrv pretrgala in moral je biti obesen dvakrat. Eden od obsojencev je prosil za mrežo proti moškitem, da more mirno spati.

Kratke vesti.

Predsednika francoske republike Doumergue-a je odlikoval španski kralj z redom zlatega runa.

Brat Mussolinija, Orinaldo Mussolini, je pozval na dvoboj vsled časnikarske polemike bivšega predsednika italijanske novinarske organizacije, generala Bencivengo.

Češkoslovaška je dovolila Madjarski minimalno carino na poljedelske pridelke. Jugoslaviji Češkoslovaška te ugodnosti še ni dovolila.

Povodnji so povzročile v Nemčiji 150 milijonov zlatih mark škode.

Fordova bilanca.

Kralj avtomobilov je predložil svojo zaključno bilanco za leto 1925. Njegov pisarniški stroj ne dela s tako hitrostjo kot njegov javniški in končno ima zanj samo ta pomen, da mu daje pravico do ponosnega naslova: najbogatejši mož sveta.

Aktive Ford Motor Company-je znašajo predvidno preračunane po knjigah 742,914.000 dolarjev, pasiva so relativno neznatna, tako da znaša čisto premoženje po zadnji bilanci 622,367.000 dolarjev. To je največja vsota, ki je bila zaznamovana od obstoja kapitalističnega gospodarstva v privatnem podjetju. Pri tem predstavlja vsa ta ogromna kapitalna akumulacija čisto pridobljeno premoženje, ki si ga je pridobil v kratkem času Ford sam. Kajti šele leta 1903 je prišel Ford s svojo avtomobilsko delavnico z začetnim kapitalom 28.000 dolarjev in nikdar ni vzel niti vinarja tujega kapitala.

Kako ogromen je v Fordovih rokah zbran material, najjasneje osveljuje dejstvo, da razpolaga vseobvladajoči ameriški kovinski trust — United States Steel Company — samo s kapitalom v višini 521,860.000 dolarjev, torej za celih 100 milijonov manj kot Ford.

Fordov kapital se deli v 172.645 akcij, ki pripadajo vse njemu, njegovi ženi in njegovemu sinu. Wall-Street (kjer so newyorške banke) ceni vrednost ene delnice Fordovega podjetja na 6000 dolarjev. Če pomnožimo to število s številom akcij, potem znaša kapital Fordovega podjetja 1.035,870.000.— dolarjev ali pa preko 56 milijard dolarjev. Ta številka pa je za eno tretjino manjša, kakor jo navaja Ford v bilančni knjigi, je pa razumljiva, če pomislimo, da presoja privatni kapital vrednost podjetja le po višini obresti, ki mu jih donosa. Da pa sodi Wallstreet pravilno, se vidi tudi iz Fordove bilance dobičkov, ki jo sestavlja tako-le:

prirastek premoženja	79,891 dolarjev,
dividende	14,670.000 dolarjev,
nepotrebni odpisi	20,517.000 dolarjev,
skupaj	115,078.000 dolarjev.

Na eno delnico odpade torej čistega letnega dobička 667 dolarjev ali več kot 10 odstotkov in je torej sodba Wallstreeta, da je ena delnica vredna 6000 dolarjev, v polni meri upravičena.

Ta dobiček v znesku 115 milijonov dolarjev je dosežen od produkcije nad 2 milijona avtomobilov in pri vsakem avtomobilu zasluži Ford 55 dolarjev ali okoli 3000 dinarjev.

KNJIZEVNO-GLASBENI KONKURS UMETNIŠKEGA ODDELKA MINISTRSTVA PROSVETE.

Umetniški oddelek ministrstva prosvete razpisuje na podlagi odločbe gospoda ministra prosvete br. 72576-IV. od 24. junija 1926 konkurs za najboljšo dramo, povest, pesem, vokalno in instrumentalno kompozicijo.

Pogoji konkurza:

1. Drama, tragedija ali komedija svobodna po izbiri snovi v prozi ali verzih, brez omejitve glede števila dejanj, toda s pogojem, da izpolnjuje večer. Nagrada 7.500 Din.
2. Povest, svobodno po izbiri motiva in brez ozira na obseg. Nagrada 1500 Din.
3. Pesem, lirski, brez ozira na dolžino. Nagrada 500 Din.
4. Vokalna kompozicija, za zbor ali za en glas s spremljevanjem klavirja. Nagrada 2000 Din.
5. Instrumentalna kompozicija, za veliki orkester, oblika simfonije ali simfonije pesnitve ali suite. Nagrada 4000 Din.

Za konkurs se sprejemajo v poštev samo dela, ki doslej še niso tiskana ali na kakršenkoli način objavljena. Drama, povest in pesem morajo biti napisane s pisalnim strojem, kompozicije pa s črnilom, jasno in čitno. Nagradjena dela ostanejo popolna last avtorjeva. Rok konkurza 1. februar 1927. Dela se izročijo osebno na revers ali po pošti na povratni receptis Umetniškemu oddelku ministrstva prosvete brez podpisa, z istim motom na delu in na zapečatenem pismu, v katerem je avtorjevo ime.

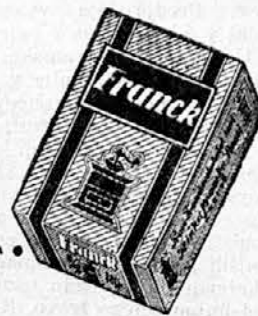
Člani žirije: za dramo, povest in pesem: Veljko Petrovič, Milan Predić in Ivo Andrić; za glasbo: Peter Krstić, Števan Hristić in Ivan Brezovšek. Tajnik konkurza: Milan Kašanin.

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pijača s Prvim Franckom Vas zamore stalno zadovoljevati.
K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck.

Dnevne vesti.

ZAKAJ TO DVOJNO POROČANJE?

»Jutro« je poročalo dne 14. julija: »Minister Nikić je prispel nocoj v Ljubljano, kjer se je nastanil v hotelu Union. Večer je prevedel v družbi velikega župana dr. Baltića. Z jutranjim brzovlakom se dr. Nikić čez Zagreb vrača nazaj v Beograd.«

»Jutro« z dne 15. julija pa poroča: »Včeraj (t. j. dne 14. julija) ob 9. dopoldne se je minister za šume in rudnike, dr. Nikić, pripeljal z Bleda v Ljubljano, kjer ga je pozdravil na kolodvoru veliki župan dr. Baltić, nakar je minister nadaljeval svojo večnjo v Beograd.«

Kakor smo informirani, odgovarja resnici prva vest »Jutra«.

Kje je vzrok, da je morala biti prva vest popraviljena?

SLOVENSKI CASOPISI IN MESTNA HRANILNICA V MARIBORU.

Istočasno in v lepem soglasju pišeta »Jutro« in »Slovenec«, da nima nihče drug pravice razpravljati o revizijskem poročilu o poslovanju Mestne hranilnice v Mariboru, ko samo mariborski občinski svet. Obenem nam glašata oba lista, da se more z javno razpravo tega poročila samo škodovati Mestni hranilnici v Mariboru.

To mnenje »Slovenca« in »Jutra« je docela zareseno, pa čeprav je nad vse značilen čudež, da sta vsaj v eni stvari »Slovenec« in »Jutro« enega mnenja. Toda ravno ta soglasnost nas navdaja z nezaupanjem.

Prvič je jasno, da ni v Mariboru človeka, ki ne bi vedel, da je jamstvo mariborske občine z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo tako veliko, da so absolutno krile vse vloge v Mestni hranilnici in da ne preti nobenemu vlagatelju niti najmanjša nevarnost. Zato tudi ni prav nobenega vzroka za strah, da bi mogla debata o poslovanju Mestni hranilnici škodovati.

Taka debata bi mogla škodovati samo onim, ki so odgovorni za poslovanje hranilnice in ki niso dovolj skrbeli, da se vrši vse poslovanje absolutno korektno. In če bo debata tem odgovornim ljudem škodovala, je prav in potrebno. Zakaj, ne gre samo za to, da se prepreči vsaka škoda zavodu, temveč najvažnejši je to, da se za vselej onemogoči tudi najmanjša nekorektnost v poslovanju zavoda. V ta namen pa je kontrola javnosti potrebna.

Druga stvar je seveda, če bi hotel kdo izrabiti vso stvar v strankarske namene. Toda po našem mnenju tudi te nevarnosti ni, če stori svojo dolžnost mariborski občinski svet in na javni seji pove, kako je z vso stvarjo in nato sklene svoje ukrepe. Ta seja pa bi se čisto lahko še vršila in potem sploh nihče ne bi mogel izrabljati vse stvari.

Prepričani pa smo tudi, da bo javna debata Mestni hranilnici samo koristila, ker je stara resnica, da so tem hujše govorice, čim bolj se vse razpravlja v tajnosti. Ravno tako pa je tudi stara stvar, da nič ne koristi teko zelo ugledu denarnega zavoda, kakor če ta vedno sam pove vse, kakor je. Kdor pogleda resnici v oči, je vedno močan.

Zato pa se naj tudi nehaži tisti opomini, da se o stvari, ki zanima ves Maribor in vso gospodarsko Slovenijo, ne sme javno govoriti.

Sicer pa ima besedo mariborski občinski svet.

Končno še par besed k uradni reviziji, ki jo je odredil veliki župan dr. Pirkmajer. Da je ta revizija popolnoma nepotrebna in absolutno neumestna je jasno. Predvsem se s ponovno revizijo postavlja v čudno luč uradna izjava vladnega komisarja dr. Ipavca. Pa na udarec vladni avtoriteti se nas ne tiče, ker je pač stvar onih, ki imajo vladno avtoriteto čuvati.

Ponovna revizija pa pomeni tudi nastop vlade proti mariborskemu občinskemu svetu. To pa se čisto vse javnosti. In zato vprašamo velikega župana, zakaj je uvedel ponovno preiskavo in zakaj ravno potem Zveze jugoslovenskih hranilnic?

Pričakujemo, da bo mariborski občinski svet na višini svojega položaja in da bo znal braniti svoj ugled in svojo avtoriteto. Brez vsakega dvoma je, da ga bo javnost v celoti podpirala.

PROSLAVA DR. RAZLAGA.

Program za proslavo 100letnice dr. Razlagovega rojstva in slovesno odkritje njegovega spomenika pri Mali Nedelji dne 25. julija 1926 je sledeči:

Predvečer: Bakljada z godbo, streljanje, kres in rakete.

V nedeljo:

1. Ob 4. uri fanfare na Cerkevniku.
2. Ob 8 in pol uri zbiranje gostov, Ljutomerške godbe, pevcev in požarne bramborice na kraju nekdanje dr. Razlagove rojstne hiše v Radoslavcih.

3. Ob 9 in pol uri sprejem mariborske »Glasbene Matice« in drugih gostov pešcev iz Zerovine pri »Mirovih«.

4. Ob 10. uri slovesna sv. maša s pridigo.

5. Ob 11. uri odkritje spomenika s pozdravi in slavnostnimi govori (dr. Fr. Mohorič in drugi).

6. Ob 13. uri banket v »Društvenem domu« (za priglase udeležence).

7. Ob 15. uri akademija: a) Alegorija: Razlagovo rojstvo; b) koncert mariborske »Glasbene Matice«.

8. Zvečer prosla zabava in ljudska veselica s petjem, godbo, umetnim ognjem itd. Okrepčila se bodo servirala v šotorih.

Z ozirom na potrebne priprave prosi odbor vse tiste goste, ki se žele udeležiti banketa, da javijo to najpozneje do 23. julija predsedniku pripravljalnega odbora. Tudi želje glede vozil iz Ljutomera do Male Nedelje naj se naznanijo, da bo mogel odbor pravčasno ukreniti vse potrebno.

Ker je Razlagova slavnost narodna manifestacija, je želeli, da se je udeleži širša javnost v kar največjem številu.

Priljubljeni odbor za dr. Razlagov spomenik.

Konferenca književnikov v Zagrebu. Danes se vrši v Zagrebu konferenca književnikov. Konferenca bo razpravljala pred vsem o načrtu zakona o zaščiti avtorskega prava, o konstituiranju udruženja za zaščito avtorskega prava, o internacional. kongresu v Parizu, ki se ima vršiti začetkom meseca septembra 1926 itd.

Veterinarski kurzi. Poljedelsko ministrstvo je odredilo, da se olivni letos višji kurzi za izpopolnjevanje veterinarjev v njihovi stroki. Razen tega se bodo vršila po odredi poljedelskega ministrstva tudi poljudna predavanja o umni živinoreji in zdravljenju živine. Predavali bodo srezki in oblasni veterinarji.

Pomoč planinskim zadrugam. V ministrstvu za šume in rude je predviden kredit 200.000 Din za podeljevanje podpor planinskim zadrugam v svrhu vzdrževanja planinskih pašnikov. Od tega kredita se uporabi en del za melioracije planinskih pašnikov v Sloveniji, ki so pod državno upravo.

Regulacija Save. V generalni direkciji voda je izdelan načrt za regulacijo Save do Zagreba. Stroški za dela so proračunjeni na 175 milijonov dinarjev.

Polovična vožnja v kopališča. Obiskovalcem kopališč, ki dokažejo, da plačajo največ 30 Din neposrednega davka in so bivali v kopališčih najmanj 15 dni, je dovolilo prometno ministrstvo polovično vožnjo.

Nova brzojavna in telefonska postaja je bila odprta dne 1. v Leskovcu pri Krškem. Brzojav ima direktno zvezo s Krškim in z Rakom, telefon pa samo s Krškim. K stroškom so prispevali občani 5000 Din, ostalo je plačala pošta uprava.

Zaposlovanje inozemcev. Vsi inozemci, ki so bili zaposleni v naši Kraljevini še pred dnem 14. junijem 1922 do danes nepretrgoma in na katere se odredbe (103. Zakona o zaščiti delavcev ne nanašajo, ter do sedaj še niso vložili prošnje po čl. 7. Pravilnika o zaposlovanju inozemskih delavcev, se ponovno opozarjajo, da takoj vložijo prošnje za izdajanje predpisanih uradnih potrdil pri pristojnih Inspekcijah Dela v Ljubljani, oziroma Mariboru. (Natančnejše podatke vsebuje razglas v Uradnem listu št. 3. 1. 1.)

Strokovne šole za pomorsko prometno osobe. Prometno ministrstvo namerava otvoriti posebne strokovne šole za pomorsko prometno osobe. Šole se otvorijo najbrže že s početkom prihodnjega šolskega leta. Za čas, dokler se pa ne otvorijo, namerava organizirati prometno ministrstvo v nekaterih večjih mestih Primorja specialne tečaje za pomorsko prometno osobe. Za organizacijo teh tečajev je predviden kredit 100.000 Din. Tečaji se otvorijo, kakor hitro bo ministrski svet ta kredit odobril. Ministrstvo hoče otvoriti te tečaje čim prej, najpozneje pa v jeseni.

Wrangel generalni štab razpuščen. General Wrangel je razpuštil svoj generalni štab v Sremskih Mitrovicah. Izročil je svoje agende bivšemu velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču, prefektu za carski prestol. General Wrangel se umakne v privatno življenje ter se hoče nastaniti v Belgiji.

Vračanje »Amerikancev«. V Split je prispelo te dni 14 naših izseljencev, ki so se vrnili iz Amerike.

Angleška mornarica poseti tudi Sibenik. V Sibeniku se vrše velike priprave za sprejem angleške mornarice, ki prispe v Sibenik dne 17. t. m. ter ostane tam do 28. t. m. Sibenik, mestna občina je pozvala prebivalstvo, da okraši ob priliki prihoda angleške mornarice hiše z zastavami in cvetjem. Ob priliki prihoda Angležev priredi vojaška godba več promenadnih koncertov. Razven tega se bo vršila na Poljani velika ljudska veselica. Angleški oficirji obiščejo tudi slapove reke Krke.

Izlet beograjskih medicincev na Češko-slovaško. Večja skupina medicincev beograjske univerze se je podala na študijsko potovanje na Češko-slovaško.

Izlet zagrebške trgovske visoke šole. Dijaki zagrebške trgovske visoke šole prirede ta teden izlet v Italijo, Francijo in Švico. Po povratu začetkom meseca avgusta, prirede ekskurzijo v Bosno in Južno Srbijo.

Kongres grafičnih delavcev. Te dni se bo vršil v Zagrebu kongres Saveza jugoslovenskih grafičnih delavcev. Delegatom je dovolil prometni minister polovično vožnjo.

Državne dobave lesa oblastim in društvom. Sarajevska šumska direkcija je predlagala ministrstvu za šume in rude, da se prepovejo dobave lesa iz bosanskih in hercegovinskih gozdov oblastim in dobrodelnim društvom, ker so se razdelili na ta način večkrat že veliki kompleksi do 10.000 kubičnih metrov.

V vojno akademijo v Beogradu se sprejme letos večje število dijakov. Potrebni kredit je votiran.

Iz državne službe. Imenovani so: za poljedelskega referenta litjskega sreza ekonomski uradnik Franc Jereb, za poljedelskega referenta konjskega sreza ekonomski uradnik Ivan Kosi, za poljedelskega referenta kočevskega sreza ekonom Josip Golmajer. Vpokojen je potovalni poljedelski pripravnik v Ljutomeru Franc Metjašič.

Odlikovanja. Odlikovani so bili z redom Sv. Save III. razreda: direktor poštne hranilnice dr. Fran Pavlič in direktor podružnice poštne hranilnice v Ljubljani dr. Ignacij Rutar, z redom Sv. Save IV. razreda glavni tajnik generalne direkcije poštne hranilnice dr. Jurij Pele, z redom Sv. Save V. razreda pa dr. Vladimir Vidmar, tajnik direkcije poštne hranilnice v Ljubljani.

Nasilno produciranje fašistov. V nedeljo dne 11. t. m. je povabil tenente milicije člane izobraževalnega društva »Tabor« v Dolenji vasi pri Senožetah, k sebi in zahteval od vseh, ki sodelujejo pri tamburaškem zboru, da se vpišejo v fašistovsko stranko. Člani omenjenega društva so si pridržali pravico, dati odgovor šele prihodnjo nedeljo. Med tem pa je moralo društvo ukiniti vaje tamburaškega zbora in vsako društveno delovanje sploh. Morda je zapeljal omenjenega poročnika k temu koraku uspeh, ki ga je imel njegov tovariš iz Sežane z godbami v Velikem Rapnju in »Vrhovljah« ali pa je morda hotel praktično izvajati to, kar je pred nekaj dnevi zahteval tajnik tržaškega fašja Ricci, da se morajo vpisati vsi Slovenci v fašo, da tako pokažejo svojo željo postati Italijani, ker se že ni zahtevala taka izjava od njih predno so poslali italijanski državljani.

Kako je poginilo 2000 jelenov? Ko so se vozili te dni ministri po poplavljenih krajih, so prišli tudi na mesto, kjer je poginilo 2000 jelenov. Vsenakrog je pod vodo, od hiš mole samo dimniki iz vode. »Tam v oni šumi«, je dejal župan, ki je spremljal ministre, »je poginilo več tisoč fazanov. V onem gozdu tamle pa je utonilo 2000 jelenov. V trenutku navela voda so se zatekli na prostor, obdan z bodečo žico. Ko jih je voda dosegla, so hoteli bežati dalje, tova večina ni mogla. Danes jih leži v ograjenem prostoru do 2000 mrtvih. Samo 4 do 500 se jih je rešilo.«

Velikanska vročina je nastopila po dolgotrajnem deževju in neurjih nenadoma v Berlinu, prav tako pa tudi na Angleškem in v Ameriki. V Berlinu imajo takorekoč tropično temperaturo. Te dni je kazal toplotmer do 30 stop. C v senci. Več ljudi je umrlo na solnčarici. Iz Londona poročajo: Val vročine je prišel iz Amerike sedaj tudi na Angleško. Te dni je znašala v vsej Angleški minimalna temperatura 80 do 83 stopin Fahrenheitita (28 stop. Celzija) v senci. V Selbyju so zaznamovali v zgodnjih popoldanskih urah celo 88 stopin Fahrenheitita (31° Celzija) v senci.

Samomor radi neizpolnjene obljube zakona. 18-letna Sofija Mormal, državna uradnica v Foči, je imela še dalje časa ljubavno razmerje s tankajšnim, gordarskim uradnikom Moskalikovom. Dečko ji je obljubil zakon, vendar pa je s poroko neprestano odlašal. Te dni je prišla deklica s svojo materjo v stanovanje Moskalikova ter zahtevala od nje, da jo končno že enkrat poroči. Moskalikov je zahteval kategorično odklonil. Nato je pograbil deklica na steni viseči samokres Moskalikova ter si pognala več krogelj v prsi. Obležala je na mestu mrtva. Afera je vzbudila v Foči veliko senzacijo.

Hotelski požar v Ameriki. Te dni je izbruhnil v nekem hotelu v Baines-Falls (New-York) požar. V hotelu je prenočevalo 48 gostov in 40 uslužbencev. Trije so poginili, 11 je bilo poškodovanih, 9 jih pogrešajo.

Dober plavač ponesrečil. Pri Raški gori se je kopal te dni v Neretvi 17-letni Mirko Lovrič. Dečko je bil znan kot izborni plavač. Preplaval je Neretvo že opetovano. Te dni je šlo zopet enkrat za stavo. Mladenec je reko res preplaval, ko pa se je vračal, ga je prijel sredi vode krč in izginil je v valovih, predno je prišla pomoč.

Samomor. Te dni se je ustrelil v bližini Beograda pred neko gostilno inženjer Herman Joben, nemški državljani. Herman Joben je bil lansko leto nastavljen pri neki veliki tvrdki v južni Srbiji. Pozneje je bil odpuščen. Imel je precej prihrankov. Ker je bil pa živel preko svojih razmer, mu je bilo primanjlovi denarja. Zato je izvršil samomor.

Samomor 13-letne devojke radi nesrečne ljubezni. Živimo v eri bubičtopa, v dobi ženske emancipacije. Zenske hočejo biti enake moškim, hočejo biti samostojne. To svojo samostojnost pa manifestirajo večinoma samo na zunaj. V bistvu je ostalo vse pri starem. Pričakovati bi bilo, da feministke ne smatrajo ljubezni do moškega več za moderno, po njihovih besedah sodeč, jim ni nič več za moške. Toda v praksi je stvar drugačna. Velikansko število ženskih samomorov iz nesrečne ljubezni govori dovolj jasno. Mal prepirček z ljubimcem zadostuje in zaljubljena stvarica skoči v vodo, skozi okno, ali pa izpije

stekleničico strupa. Tipičen dokaz za to je 13-letna devojčica Madeleine Vanqueir v Parizu. Bila je kljub svoji mladosti navdušena feministka. No, kljub temu je imela ljubimca in ko je te dni izvedela, da se izprehaja fantič tuintam z drugo, je skočila v Garono ter si vzela življenje, ki ga je komaj okusila.

10.000 litrov vtihoapljenega žganja je konfiscirala te dni finančna kontrola na nekem vlačiču v bližini Beograda.

Senzacionalna aretacija v Sarajevu. V Sarajevu je bil te dni aretiran ravnatelj podružnice zavarovalne družbe »Jugoslavija« Nikola Manić. Aretacija je vzbudila veliko senzacijo. Vranic je obdolžen, da je poneveril 1 in pol milijona Din.

Zagoneten umor. Predvečerašnjim so našli v selu Orehovi pri Zlatarju v njegovem stanovanju župnika Konrada Priberška umorjenega, njegovo gospodinjjo pa težko ranjeno. Preiskava je ugotovila, da se je vtihoaplil tekom popoldneva neznan lopov v župnikovo stanovanje, se skril pod njegovo posteljo ter ga ponoči ubil, nakar je hotel umoriti tudi njegovo gospodinjjo, ki je pa ostala kljub nevarnim poškodbam pri življenju. Po izvršenem zločinu je neznan zločinec pobegnil, ne da bi bil kaj odnesel.

Ubit kačak. Iz Atinja poročajo: Te dni je zalotila neka orožniška patrulja v gozdu Gostinje pri Danilovgradu razbojnika Perovića. Perović je že več let hajdukoval ter ima na vesti celo vrsto zločinov. Ko je zagledal lopov orožnike je pričel nanje streljati. Kmalu nato je nabrusil pete, hotoč pobegniti. Orožniki so za njim streljali in ga ubili. V boju je bil težko ranjen tudi orožniški podnadrednik Lovrič. Dobil je strel v prsi.

Svojo priljeznico je umoril. Pri Bilju je priplaval o priliki zadnje poplave po vodi žensko truplo, ki je bilo zvezano na rokah in nogah. Sedaj je identiteta ugotovljena. Gre za neko Madjarsko, ki je živela v divjem zakonu z nekim Andrejem Kovacem, mehanikom na pusti »Podunavlje« v Baranji. Andrej Kovacs, ki je nasilen človek, se je s svojo priljeznico tik pred povenjensko katastrofo sprl. Domneva se, da je Kovacs svojo priljeznico zvezal in vrغل v vodo. Uvedena je preiskava.

Atentat na krakovsko municijsko skladišče. V eni zadnjih noči je bil poizkušen atentat na vojaško municijsko skladišče v Krakovu. Tri oborožene civilne osebe so skušale vojaško stražo presenetiti ter udreti v lokal. Med napadci in vojaštvom je prišlo do ljutega streljanja. Eden od napadalcov je bil ubit eden pa težko poškodovan. Trejti napadalec je ušel in ga doslej še niso mogli izslediti.

Zborovanje obrtnikov v St. Vidu nad Ljubljano. V nedeljo 18. t. m. ob 8. uri dopoldne bo v risalnici obrtne šole v St. Vidu pri Ljubljani veliko zborovanje obrtnikov. Govorili bodo zastopniki Zveze obrtnih zadrug iz Zbornice za trgovino, obrt in industrijo iz Ljubljane. Obrtniki vseh strok, mojstri in pomočniki, udeležite se tega važnega zborovanja. Na zboru se bo razpravljalo zlasti tudi o Obrtniški samopomoči in o obrtniški razstavi leta 1928. Pa tudi druga važna gospodarska in obrtniška vprašanja se bodo na tem zboru obravnavala. Zato vsi na zbor! Nihče naj ne ostane doma! Obrtna združba lesnih strok v St. Vidu pri Ljubljani.

Prva ženska nastavljen v vatikanski biblioteki. Prvič v zgodovini se beleži slučaj, da je bila ženska spoznana vrednim biti sprejeta v uradniški status Vatikana. Piše se Crostarossa Ocipioni. Nastavljena je bila v vatikanski biblioteki kot asistentinja. Pij IX. je izborni poznavalec knjig in navdušen bibliofil. Gospa Crostarossa izvira iz ugledne rimske rodbine ter je priznana avtoriteta na polju paleografije. Izdala je sama že več strokovnoznanstvenih knjig.

Če dobi čudodelen rabi sina. Čudodelni rabi v Kownu je dobil te dni sina. K obrezovanju je prišlo nad 10.000 ortodoksnih židov, tako, da je bilo treba par posebnih vladikov, da so prišli gosti pravčasno na slavnost. Razven tega se je pripeljalo k obrezoivanju nad 2000. ortodoksnih židov v avtomobilih.

Uspehi budimpeštanskega pomlajevalca. Budimpeštanski zdravnik dr. Zoltan Nemes-Nagy, ki je izvršil že več pomlajevalnih operacij po Voronovi metodi, je te dni izjavil, da se je bavil zadnje čase z uspehom tudi s pomladitvijo žensk. Na podlagi teh poizkusov je prišel baje do prepričanja, da je mogoče pomladiti tudi žensko, če se ji transplantira ovarijske opice. Pravi, da je pomladil na ta način neko staro žensko s sijajnim uspehom. Sedaj namerava operirati neko Poljakinjo. Dr. Zoltan Nemes-Nagy zatrjuje, da bo postala žena, ki ima že davno kanonično starost, zopet plodovita.

Ljubljana.

Zadnje vodstvo v Groharjevi razstavi je v nedeljo 18. julija ob enajstih.

Regulacija Ljubljance. Načrt za regulacijo Ljubljance je odobren. Stroški bodo znašali okrog 40 milijonov dinarjev.

Gostovanje v ljubljanski drami. Jutri v soboto, dne 17. t. m. gostujejo v ljubljanskem dramskem gledališču člani beograjskega Narodnega gledališča in sicer v Nodemijski komediji »Jutro, dan, noč«. Posamezne vloge te komedije so sledeče zasedene: Ana — gospa Dugavič, Marij — g. Dragutinovič, oče

— g. Jovanovič, mati — ga. Bunič, sestra — ga. Gruič, Pavel — g. Popovič, Izolina — gđ. Markovič. Predprodaja vstopnic pri dnevnih blaginjah v operi danes v petek in jutri v soboto. Cene navadne dramske.

1— **Prošnja**. Ena najlepših ulic v Ljubljani je brez dvoma Simon Gregorčičeva ulica. To pa ne zato, ker stoji tam tiskarna »Merkur«, ampak ker gleda na ulico lep kos vladne palače, kos daje ulici poseben sijaj. To visoko odlikovanje je blagovolila vpoštevati tudi sama narava, ki je ustvarila v Simon Gregorčičevi ulici ob obeh straneh celo vrsto večjih in manjših jezer — po domače luž in mlak, okoli katerih bujno cveto razne rumene rožice med bujno zeleno travo. Ker pa je že narava sama poskrbela tako lepo za okras te ulice, upamo, da tudi slavni trosvet ljubljanski ne bo tako trdosrčen, da bi odklonil kredit za nabavo nekaj potonk, katerih beli, polni cveti bodo naravne krasote omenjene ulice še znatno povečale.

1— **Kolesarske dirke »Save«**. V nedeljo ob 3. uri se vršijo kolesarske dirke »Save« in Zveznih kolesarskih društev z bogatim sporedom na prostoru S. K. Ilirije. Popoldne ob pol 2. zbirališče na Sv. Jakoba trgu ter je skupni pohod z godbo na prireditveni prostor. Vsem dirkačem se javlja, da je trening vsak dan od 11. do 3. ure popoldne na S. K. Iliriji.

1— **Policijska kronika**. Hlapec Fr. K. je ukradel svojemu tovarišu Kavu uro in listnico z denarjem v skupni vrednosti 180 Din. Kava storilca ni takoj naznanil, ker je mislil, da je vse to le — šala. Medtem jo je Fr. K. popihal. Sedaj ga iščejo policaji in žandarji. — Neki M. je bil aretiran, ker je osumljen homoseksualnosti. — Neka ženska je bila aretirana radi tajne prostitucije. — Trgovskemu uradniku Vertinu je bilo na potu s Sušaka v Ljubljano v železniškem kupeju ukradenih par šimi čevljev. Tatvine je osumljen neki železniški zavirač. — Uradnica F. je udarila svojo gospodinjjo E. na Cozjovi cesti močno s topim predmetom in ji prizadejala lahko telesno poškodbo. Uradnica pravi, da se je E. udarila sama. — Neki ključavničarski mojster v Ljubljani je izpil dozo arzenika, ker ga je žena razjarila. — Policija je odkrila dve

železniški tatvini in sicer tatvino železnih plošč za železniške pragove in tatvino 750 dinarjev vrednega premoga. — Od srede do četrtka so bili policiji naznanjeni sledeči slučaji: 11 prestopkov cestnega reda, 3 prestopki obrtnega reda, 2 prestopka kaljenja nočnega miru, 1 prekrščenje policijske ure in 1 ogrožanje telesne varnosti.

POPLAVE

Donava in Drava na Hrvatskem še vedno naraščata. Pri Osijeku še vedno utrjujejo nase. Prisilno delo je ukinjeno. Delavci so sedaj vsi plačani. Stroške bodo plačale vse občine iz osiješke oblasti.

Strahovića katastrofa je zadela predvčerajšnjim mesto Peč in okolico. Utrgal se je oblak. Tri ure je lilo kot iz škafa. Vsled tega je reka Bistrica nenadoma silno narasla. Ob 9. zvečer je odnesel tri metre visok val vse deblavske barake na cesti Peč—Andrijevič, v katerih so stanovali siromašni črnogorski delavci, zaposleni pri popravni cesti. Pri tem je poginilo 40 oseb, moških, žensk in otrok. Pol ure kasneje je pridrvel isti val v mesto Peč. Ker je tam struga Bistrice globoka, mesto ni bilo poplavljeno, pač pa je porušila voda kakih 10 hiš, ki so bile zidane iz slabega materiala ter stale na obrežju.

POZIV SLOVENSKIM UPODABLJAJOCIM UMETNIKOM.

Predsedstvo in urad ljubljanskega velesejma prirediti v okvirju jesenske pokrajinske razstave pod geslom »Ljubljana v jeseni«, s sodelovanjem umetniškega odbora sestavljene iz odličnih predstavnikov slovenske upodabljalne umetnosti v duhu od 1.—12. septembra t. l. na sejmiskih prostorih veliko splošno slovensko umetnostno razstavo.

Odbor, ki pripravlja vse delo in ki je prevzel tudi aranžma razstave, je izbral za razstavo najbližnji in tudi radi prostorninskih in svetlobnih razmer idealni paviljon K, v katerem je bila nastanjena razstava »Slovenska žena«.

Odbor želi, da se po dolgih letih razstav posameznikov ali manjših grup posreči zed-

niti vse slovenske umetnike v splošni reviji dela in vsvarjanja zadnjih let, zato pa podzivilja umetnike, da se v čim čistejšem število odzovejo vabilu velesejmskega urada in odbora.

Prosimo, da pošljete vse tozadevne prijave zaeno s pošiljavo umetnin, ki jih želite razstaviti do incl. 5. avgusta t. l. na naslov »Urad ljubljanskega velesejma (pokrajinske razstave)«. Prijave naj vsebujejo točne naslove posameznih del, označbo tehnike, formata, prodajne, in sicer edinele končno veljavne zadnje cene, ki bodo objavljene v posebnem katalogu, točen naslov pošiljalcev in korespondujoče znake in številke z znaki, odnosno številkami na zabojih.

Prosimo vse izvenljubljanske umetnike, da pošljejo svoja dela po železnici na navedeni naslov in sicer sem na lasne stroške, do čim nosi vse povratne stroške velesejmski urad, ki je prevzel veldušno tudi vse stroške adaptacij, zavarovalnine, reklame (plakat in katalog). Edino, kar si pridruže urad za kritje svojih stroškov, je desetodstotna provizija za prodane umetnine, ki se razdeli po enakih delih med urad in odbor za kritje njegovih stroškov za vsa preddela in aranžma razstave.

Na vnanje prijave in pošiljatve, ki bi došle po 5. avgustu se ne moremo ozirati že radi pravočasne sestave kataloga in prosimo ponovno vse umetnike, da se drže točno javljene termine.

Ker je odbor prevzel nalog da organizira le strogo kvalitetno razstavo, bo očeval rigorozno izbiro vposlanih del po jury, v kateri je izvolil naslednje umetnike: slikar in grafik Božidar Jakac, slikar Rihard Jakopič, slikar Matija Jama, slikar Ant. G. Kos, kipar Valentin Kos, slikar Fran Tratnik, slikar Ferdo Vesel.

Za vse podrobne informacije pa naj se posamezniki obračajo na slikarja Ivana Vavpotiča, Ljubljana, Stari trg 30.

Sport.

Nurmi premaga Wideja. V Stockholmskem stadionu sta se pred 16.000 gledalci pomerila v teku na 1 miljo (1609 m) Šved Wide in Fi-

nec Nurmi. Čeravno je bil Šved v zelo dobri formi, je zmagal Nurmi v izbornem času 4:11.9, dočim je rabil Wide 4:13.7. Nurmi je leta 1923 v 4:10.4 na 1 miljo postavil rekord tedaj ni bil dosežen. V teku na 3000 m pa sta oba konkurenta nadkrilila dosedanj svetovni rekord, ki ga je postavil Nurmi letošnje binkošti v Berlinu. Nurmi je došel na cilj v 8:20.4, Wide pa 2 metra za njim v 8:20.8.

Beefsteak je zmagal! Lahkoatletiske tekme med ameriškima univerzama Princeton in Cornell in eni in angleškima univerzama Oxford in Cambridge na drugi strani so končale z nepričakovano zmago Angležev 7 : 5. Angleži so zmagali v teku na 1 in 2 milj, na pol milje, v teku na 120 in 220 y pregraje, v teku na 440 y in v skoku v višino. Amerikanci pa so bili zmagovitji v teku na 100 in 220 y, v sunku krogla, skoku v daljavo in skoku ob palici. In kaj je vzrok temu ameriškemu porazu? Amerikanski dijaki so se na prevozu v Evropo vzdržali vsega mesa in uživali le mleko, sočivje in sadje, dočim so Angleži ves čas treninga pretežno uživali mesno hrano. Quid erat demonstrandum!

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,
četrtak, 15. julija 1925.

Vrednote: Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 193, bl. 195, zaklj. 194. — **Blago:** Brzojavni drogovi (smreka, jelka, bor), popolnoma zdravi, ravni, obeljeni, prim. suhi, ravno odžagani, od 8 do 12 m, fco vag. meja, 10 vag., den. 300, bl. 300, zaklj. 300.

Zagreb, 15. julija. Devize: Newyork ček 56.45—56.75, London izplačilo 275.05—276.25, Pariz izplačilo 143—145, Praga ček 167.43—168.43, Curih ček 1094.55—1098.55, Milan izplačilo 191.325—192.525, Berlin izplačilo 1348.50—1352.50, Dunaj izpl. in ček 798.625—802.625.

Curih, dne 15. julija. Beograd 9.115, Newyork 516.375, London 25.115, Pariz 13, Berlin 122.9825, Dunaj 73, Praga 15.30, Milan 17.425, Bukarešta 2.925, Sofija 3.725, Budimpešta 0.007230.

Jack London:

Morski vrag.

»Ugoden veter!« sem vzkliknil s hripavim glasom, ki je bil tak, da sem mislil, da ni moj.

Maud je skušala odgovoriti, a ni mogla govoriti. Ustnice je imela mokre od mraza, oči so bile upadle — ampak tako srčno so njene rjave oči gledale mene!

Iznova sem ji prišel drgniti roke, jih premikati gorindol, dokler sama ni mogla mahati z njimi. Nato sem jo primoral, da je vstala, dasi bi se bila zgrudila, če je ne bi držal, in stopala sumpatja v čolnu, kolikor je dopuščal prostor, in končno skakala.

»Ej, vrla, vrla ženska,« sem rekel, ko sem videl, da se ji zopet vrača življenje. »Ali veste, da ste vrla?«

»Nikoli nisem bila,« je odgovorila. »Nisem bila, dokler nisem spoznala vas. Vi ste me naredili vrla.«

»Tudi jaz nisem bil, dokler nisem vas spoznal,« sem odgovoril.

Hitro me je pogledala in zopet sem v njenih očeh videl tisti drhteči svet. Trajalo pa je samo en hip. Nato se je nasmehnila.

»Razmere so morale to narediti,« je rekla; jaz pa sem vedel, da ni imela prav, in sem ugibal, ali je ona tudi vedela.

Nato je potegnil veter, ugoden, svež, in čoln je plaval po nemirnem morju proti otoku. Ob pol treh sva vozila mimo jugozapadnega predgorja. Nisva bila samo lačna, tudi žejo sva trpela. Najine ustnice so

125

bile suhe, razpokane, nisva jih mogla osliniti z jezikom. Veter se je kmalu poglobil. Ko se je znočilo, je popolnoma prenehal vleči in iznova sem se moral mučiti z vesli — ampak slabo, jako slabo. Ob dveh zjutraj se je čoln dotaknil obale najinega zaliva; omahoval sem, ko sem privezoval čoln. Maud ni mogla stati pokonci in jaz nisem imel toliko moči, da bi jo nsel. Z njo vred sem se zgrudil na pesek; ko pa sem prišel nekoliko k moči, nisem mogel več kakor da sem jo prijel pod pazduho in vlekel preko obale do koč.

Naslednji dan nisva delala. Spala sva do treh popoldne; vsaj jaz sem, kajti so sem se zbudil, je Maud kuhala kosilo. Ona se je hitro opomogla. Žilavo je bilo njeno gibko telo.

»Na Japonsko sem potovala, kakor veste, zaradi zdravja,« je rekla, ko sva po kosilu sedela pri ognju in uživala brezdelje. »Nisem bila posebno močna. Nikoli nisem bila. Zdravniki so mi priporočali vožnjo po morju in izbrala sem si najdaljšo.«

»Niste vedeli, kaj ste si bili izbrali,« sem se nasmeljal.

»Ampak po teh izkušnjah bom vsa drugačna pa močnejša,« je odgovorila, in upam, tudi boljša. Sedaj bom pač vse bolj poznala življenje.«

Ko se je kratki dan nagnil h koncu, sva se jela razgovarjati o Larsenovi slepoti. Bila je nerazumljiva. In da je bila stvar resna, sem navedel njegovo izjavo, da namerava ostati na otoku in hoče umreti tu. Če je

on, močan človek, ki je ljubil življenje, govoril o smrti, je bilo jasno, da je imel nad seboj vse več kot slepoto. Glede njegovega silnega glavobola sva soglašala, da je moral prihajati od kake možganske bolezni in da je moral trpeti silne bolečine, kadar ga je glava bolela.

Ko sva se razgovarjala o njegovem stanju, sem opazil, da je Maud gojila vedno večje sočutje do njega. Vendar sem jo ljubil radi tega, tako žensko je bilo njeno sočutje. Povrh vsega so bila njena čustva čista, nič lažnega ni bilo v njih. Pritrjevala mi je, da je treba z njim kar najstrožje ravnati, ako se hočeva rešiti; dasi se je zgražala, ko sem rekel, da me utegne Larsen kdaj primorati, da mu vzamem življenje, da si rešim svoje — najino, je rekla ona.

Drugo jutro sva zarana zajtrkovala in bila ob dnevu pri delu. V sprednjem delu ladje sem našel majhno sidro; s precejšnjo težavo sem jo zvelkel na krov in v čoln, kjer sem ga privezal na dolgo vrv. Veslal sem precej daleč v zaliv in vrgel sidro v vodo. Vetrta ni bilo, morski tok je bil močan in ladja je lahko plavala. Odvezal sem njene vrvi, jo s pomočjo vseh svojih moči — motcilo je bilo polomljeno — splavil popolnoma s peska, dokler ni plavala ob malem sidru, ki pa je bilo premajhno, da bi jo držalo, če bi vlekel močan veter. Zaraditega sem spustil veliko sidro z desnega boka ladje v morje in popoldne sem začel popravljati motcilo.

(Dalje prih.)

Najboljša, najcenejša
kolesa in šivalni stroj
so edino

Petelinčevi
znamke
Gritzner, Adler, Phönix

Blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Od dobrega
najboljše je
švicarski
pletilni stroj
DUBIED

za dom, obrt in industrijo. Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji - Tudi na obroke. - Večletna garancija.

Josip Petelinc, Ljubljana

„Vinocet“ tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana,
nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

TISKARNA „MERKUR“
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 332. TELEFON ŠTEV. 332

Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela.

„Srajce,“ promenadne, bele in barvaste, fason, pentlje, samoveznice, žepne robce, nogavice v raznih barvah za gospode in dame, naramnice, toaletne ... potrebščine, svifene trakove, čipke in vezenino. ... Nizke cene. — Velika izbira samo pri

JOSIP PETELINC-U LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika ob vodi

MALI OGLASI
Vsaka beseda 50 para, debelo tiskano
Din 1.—

Volna in bombaž
za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela se dabi v veliki izbiri in po najnižjih cenah pri Karel Prelogu, Ljubljana, Gospodarska ul. 3. — Stari trg 12.

Mizarska delavnica
Franc Planinšek, Maribor, Mlinska ulica 11. Izdeluje najtinejše in prosto pohištvo po zmernih cenah.

Knjigovodkinja
vsestransko verzirana prevzame delo za večerne ev. tudi popoldanske ure proti nizkemu honorarju. — Ponudbe na upravo lista pod značko »Natančna«.

Modroce
iz najboljšega domačega in češkega platna, posteljne mreže, zložljive postelje, otomane dekoracijske patent divane in tapetniške izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN
tapelnik
Ljubljana, Krekov trg 7.

Stekleno
strešno opeko imajo stalno v zalogi Združene opekarne d. d. v Ljubljani.

Krasne dekoracijske
patent-divane
v plišu
vam nudi izredno poceni

Rudolf Sever,
Ljubljana, Gospodarska 6.
Vabim na ogled!

Uradnica
z večletno prakso, zmožna korespondence, knjigovodstva, strojepisja in vseh pisarniških del išče službo za takoj ali pozneje. — Ponudbe na upravo lista pod šifro »Agilnac«.

Oglašujte v »Narodnem Dnevniku«!